Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

Β'.

ΠΩΣ διηγεῖται ἡ ἴδια στὰ «Ἀπομνημονεύματά» της, τὴν παιδική της ἡλικία ἡ Σάρα Μπερνὰρ τὴν πέρασε μακρυὰ ἀπ' τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία ταξείδευε διαρκῶς, κοντὰ σὲ μιὰ Βρετόνη τροφό. Ὅταν ὅμως ἡ τροφός της παντρεύτηκε μὲ κάποιο θυρωρό, πῆρε μαζύ της τὴν πενταετῆ Σάρα στὴν κατοικία τοῦ συζύγου της, χωρὶς νὰ εἰδοποιήση σχετικῶς οὔτε τὴν μητέρα της, οὔτε τὶς θεῖες της. Ἔτσι, ἡ Σάρα δὲν ἔβλεπε κανένα συγγενῆ της. Φαντάζεστε λοιπὸν τὴ χαρά της καὶ τὴ συγκίνησί της, ὅταν μιὰ μέρα, καθὼς ἔπαιζε στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τῆς παραμάνας της, εἶδε ἔξαφνα μπροστά της τὴ μικρότερη ἀδελφὴ τῆς μητέρας της Ροζίνα, ἡ ὁποία εἶχε πάει τυχαίως ἐκεῖ γιὰ νὰ ζητήση πληροφορίες γιὰ κάποιο διαμέρισμα ποὺ νοικιαζόταν. Καὶ συνεχίζοντας τὰ «Ἀπομνημονεύματά» της, ἡ μεγάλη καλλιτέχνις γράφει:

Ἀνάλαφρη, τρυφερὴ καὶ τσαχπίνα, ἡ μικρή μου θεία μοῦ ἔλεγε χαριτωμένα κ' ὄμορφα λόγια. Μὲ χάϊδευε μὲ τὰ γαντοφορεμένα της χέρια. Ἔφτιαχνε τὸ ὡραῖο καὶ κομψό της φόρεμα κι' ἔκανε ἕνα σωρὸ χειρονομίες, πρόσχαρες καὶ γοητευτικές, μὰ ψυχρὲς στὸ βάθος. Τέλος τὴν εἶδα νὰ φεύγη μαζὺ μὲ τὴ φίλη της, ἀφοῦ προηγουμένως ἄδειασε ὁλόκληρο τὸ μικρό της πορτοφολάκι στὰ χέρια τῆς παραμάνας μου. Μὲ ἀποχαιρετισμοὺς μου τότε εἶδα τὴν ἐξώπορτα νὰ κλείνη πίσω της κι' ἔτσι νὰ χάνω τὴ θελκτικὴ ὀπτασία τῆς ὡραίας μου θείας.

Μὴ μπορῶντας πειὰ νὰ συγκρατηθῶ, ὥρμησα πρὸς αὐτὴ καὶ ἄρχισα νὰ τὴ χτυπάω μὲ λύσσα μὲ τὰ χέρια μου, μὲ τὰ πόδια μου, μὲ τὶς πλάτες μου, μὲ ὅλο μου τὸ σῶμα.

Ἡ φτωχή μου παραμάνα, ἡ ὁποία ἔκλαιγε, μὲ πῆρε τότε ἐπάνω στὸ δωμάτιό της καὶ κρατῶντας με στὴν ἀγκαλιά της, ἄνοιξε τὸ παράθυρο ποὺ ἔβλεπε πρὸς τὸ δρόμο, μοῦ ἔδειξε τὴ θεία μου, ἡ ὁποία περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ κάτω καὶ μοῦ εἶπε:

— Μὴν κλαῖς, Γαλατολούλουδα! Κύτταξε τὴν ὡραία σου θεία... Θὰ ξαναγυρίση γρήγορα καὶ θὰ σὲ πάρη μαζύ της.

Καὶ τὰ δάκρυά της κυλοῦσαν ἄφθονα ἐπάνω στὸ στρογγυλὸ κι' ἀγαθὸ πρόσωπό της. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔβλεπα παρὰ τὴ θεία μου, ἡ ὁποία ἔφευγε, ἀφίνοντάς με σ' αὐτὴ τὴ μαύρη τρύπα.

Τότε, μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ δίνει ἡ ἀπελπισία, ξέφυγα ἔξαφνα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς παραμάνας μου καὶ δίνοντας μιὰ ἀπ' τὸ παράθυρο, βρέθηκα κάτω στὸ δρόμο, μπροστὰ στὰ πόδια τῆς θείας μου, ἡ ὁποία ἀνέβαινε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ ἁμάξι της.

Ἔπειτα δὲν ἔννοιωσα πειὰ τίποτε. Ἕνα σκοτάδι μαῦρο, πυκνό, ἀπόλυτο, ἀπλώθηκε ὁλόγυρά μου, μέσ' στὸ ὁποῖο ἄκουγα συγκεχυμένες φωνὲς μακρυνές, πολὺ μακρυνές.

Στὴν πτῶσι μου αὐτή, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα μικρότερα τραύματα, ἔσπασα τὸ μπράτσο μου σὲ δυὸ μεριὲς καὶ τὸ ἀριστερό μου πόδι.

Συνῆλθα ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς ὧρες. Βρισκόμουν πειὰ σ' ἕνα μεγάλο κι' ὡραῖο κρεββάτι ποὺ μύριζε ὄμορφα, ποὺ βρισκόταν στὴ μέση μιᾶς μεγάλης καὶ ξέφωτης κάμαρας κι' ἀπ' τὸ ὁποῖο φαινόταν τὸ «ταβάνι τοῦ δρόμου», ὅπως ἀποκαλοῦσα τότε τὸν οὐρανό.

Ἔπειτ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ μητέρα μου, στὴν ὁποία τηλεγράφησαν ἐπειγόντως, ἔφτανε, τρελλὴ ἀπὸ τὴν ἀγωνία της γιὰ νὰ μὲ περιποιηθῆ. Τότε γνώρισα καλὰ ὅλη μου τὴν οἰκογένεια, τὶς θεῖες μου καὶ τὶς ἐξαδέλφες μου, μὰ τὸ μικρό μου κεφαλάκι δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ καθὼς ἔδειχναν, μ' ἀγαποῦσαν τόσο καὶ μὲ εἶχαν ἀφήσει νὰ περάσω τόσα χρόνια μακρυά τους.

Καθὼς ἤμουν πολὺ φιλάσθενη καὶ εἶχα λεπτὰ κόκκαλα, ἔκανα δυὸ ὁλόκληρα χρόνια νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴν τρομερὴ αὐτὴ πτῶσι. Στὸ διάστημα αὐτό, μὲ κρατοῦσαν διαρκῶς στὰ χέρια.

Παραλείπω ἀπὸ τ' «Ἀπομνημονεύματά» μου τὰ δυὸ αὐτὰ χρόνια ποὺ μ' ἄφησαν ἀναμνήσεις συγκεχυμένες καὶ θολὲς καὶ τὰ ὁποῖα πέρασα σὰν σ' ἕνα εἶδος ληθάργου, γεμάτου χάδια.

Ἡ Σάρα Μπερνὰρ ὅταν ἀπεφοίτησε ἀπ' τὸ Κονσερβατουάρ.

II

Μιὰ μέρα, ἡ μητέρα μου μὲ πῆρε στὰ γόνατά της καὶ μοῦ εἶπε:

— Μεγάλωσες πειά... Πρέπει νὰ μάθης νὰ διαβάζης καὶ νὰ γράφης.

Πραγματικά, σὲ ἡλικία ἑφτὰ χρόνων δὲν ἤξερα οὔτε νὰ γράφω, οὔτε νὰ διαβάζω, οὔτε νὰ λογαριάζω.

— Πρέπει, ἐξακολούθησε ἡ μητέρα μου, παίζοντας μὲ τὰ κατάσγουρα μαλλιά μου, πρέπει νὰ γίνης μιὰ μεγάλη κοπέλλα. Θὰ σὲ βάλουμε σ' ἕνα οἰκοτροφεῖο...

Αὐτὸ ὅμως δὲν μοῦ ἔλεγε τίποτε. Καὶ γι' αὐτὸ τὴ ρώτησα:

— Τί εἶνε αὐτὸ τὸ οἰκοτροφεῖο, μαμά;

— Εἶν' ἕνα μέρος ὅπου βρίσκονται πολλὰ κοριτσάκια.

— Εἶνε ἄρρωστα; ρώτησα.

— Ὤ, ὄχι! μοῦ ἀπάντησε ἡ μητέρα μου. Εἶνε πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία τους, ὅπως εἶσαι καὶ σὺ τώρα, καὶ παίζουν πρόσχαρα καὶ γελαστά.

Ἀναπήδησα κ' ἄρχισα νὰ γελάω ἀπ' τὴ χαρά μου. Μά, βλέποντας ἔξαφνα τὰ μάτια τῆς μητέρας μου γεμᾶτα δάκρυα, ἔτρεξα κι' ἔπεσα στὴν ἀγκαλιά της.

— Καὶ σύ; Καὶ σύ, μαμά; τὴ ρώτησα. Θὰ μείνης ὁλομόναχη; Δὲν θἄχης πειὰ τὸ παιδάκι σου;

Τότε ἡ μητέρα μου ἔσκυψε πρὸς ἐμένα καὶ μοῦ ψιθύρισε στ' αὐτί:

— Ὁ καλὸς Θεὸς γιὰ νὰ μὲ παρηγορήση γιὰ τὴ στέρησί σου, μοῦ εἶπε πὼς θὰ μοῦ στείλη σὲ λίγο καιρὸ ἕνα μπεμπέ.

Ἡ χαρά μου δὲν εἶχε πειὰ ὅρια. Γεμίζοντας φιλήματα τὴ μητέρα μου, τὴ ρώτησα:

— Θ' ἀποκτήσω λοιπὸν ἀδελφάκι;

— Ἡ ἀδελφοῦλα, συμπλήρωσε χαμογελῶντας ἐκείνη.

— Ὤ! δὲν θέλω ἀδελφοῦλα! τὴ διέκοψα. Δὲν ἀγαπῶ τὰ κορίτσια! Κάνε μου τὴ χάρι, μαμά, νὰ εἶνε ἀδελφάκι.

Ἡ μαμά μου μ' ἀγκάλιασε τότε τρυφερὰ καὶ φωνάζοντας τὴν καμαριέρα της, τὴν ἔβαλε νὰ μὲ ντύση μπροστά της, γιατὶ ἐπρόκειτο τὴν ἴδια μέρα κιόλας νὰ μὲ πάη στὸ οἰκοτροφεῖο. Ὤ! τί ὡραῖο ποὺ ἦταν τὸ φόρεμά μου. Γαλάζιο καὶ βελουδένιο, γεμᾶτο σειρὲς ἀπὸ χάντρες. Δὲν ἐχόρταινα νὰ τὸ καμαρώνω.

Ἔτσι στολισμένη, περίμενα μὲ ἀγωνία τὸν ἐρχομὸ τοῦ ἁμαξιοῦ τῆς θείας μου Ροζίνας, ποὺ θὰ μᾶς ὡδηγοῦσε στὸ Ὠτέϊγ, ὅπου βρισκόταν τὸ οἰκοτροφεῖο. Τέλος τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτὸ ὄχημα ἔφτασε κατὰ τὲς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα. Ἡ μητέρα μου ἀνέβηκε πρώτη, ἀργὰ καὶ γαλήνια. Κατόπιν ἀνέβηκα ἐγώ, καμαρώνοντας ὅσο μποροῦσα περισσότερο, γιατὶ ἡ πομπέρισσες καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γειτονιᾶς εἶχαν βγεῖ στὶς πόρτες τους καὶ μᾶς κύτταζαν. Τελευταία ἀνέβηκε ἡ θεία μου, πάντα χαριτωμένη καὶ λυγερή, καὶ διέταξε ἀγγλικὰ τὸν κομψὸ κι' ἀλύγιστο ἁμαξᾶ νὰ μᾶς ὁδηγήση στὴ διεύθυνσι, ἡ ὁποία ἦταν γραμμένη σ' ἕνα χαρτὶ ποὺ τοῦ ἔδωσε. Ἕνα ἄλλο ἁμάξι ἀκολουθοῦσε τὸ δικό μας, μέσ' στὸ ὁποῖο καθόντουσαν τρεῖς κύριοι: ὁ κ. Ρεζί, νουνός μου καὶ φίλος τοῦ πατέρα μου, ὁ στρατηγὸς ντὲ Πὸλ κι' ἕνας ζωγράφος τῆς μόδας τότε, ὁ ὁποῖος, μοῦ φαίνεται, ὀνομαζόταν Φλερύ.

Ἔμαθα μέσα στὸ ἁμάξι, ὅτι οἱ κύριοι αὐτοὶ θὰ γευματίζαν μαζὺ μὲ τὴν μητέρα μου καὶ τὴ θεία μου σ' ἕνα κοσμικὸ κέντρο τοῦ Ὠτέϊγ, ὅπου τοὺς περίμεναν καὶ ἄλλοι συνδαιτημόνες.

Δὲν ἔδινα μεγάλη προσοχὴ σὲ ὅσα ἔλεναν ἡ μητέρα μου κι' ἡ θεία μου, ἡ ὁποῖες, ὁσάκις μιλοῦσαν γιὰ μένα, μιλοῦσαν ἀγγλικὰ ἢ γερμανικά, ρίχνοντάς μου συγχρόνως τρυφερὰ καὶ χαμογελαστὰ βλέμματα.

Τέλος, ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ μεγάλη διαδρομή, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας εἶχα κολλήσει τὸ πρόσωπό μου στὸ τζάμι καὶ κύτταζά ἔξω καταγοητευμένη, τὸ ἁμάξι στάθηκε μπρὸς στὸν ἀριθμὸ 18 τῆς ὁδοῦ Μπουαλώ, στὸ Ὠτέϊγ, καὶ κατεβήκαμε ὅλοι.

Πάνω στὴν καγκελλόπορτα τοῦ οἰκήματος, μπρὸς στὸ ὁποῖο σταθήκαμε, ὑπῆρχε μιὰ μακρυὰ μαύρη ἐπιγραφὴ μὲ χρυσᾶ γράμματα, ποὺ τὴν κύτταζα σαστισμένη, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ τὴ διαβάσω. Ἡ μητέρα μου τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ καὶ μοῦ εἶπε:

— Ἐλπίζω πὼς γρήγορα θὰ μάθης νὰ διαβάζης τί γράφει ἐκεῖ πάνω...

Ἀμέσως ὅμως ἡ θεία μου ἔσκυψε στ' αὐτί μου καὶ μοῦ σφύριξε:

— Ἄκου τί γράφει: «ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ

ΚΥΡΙΑΣ ΦΡΕΣΣΑΡ».

Τότε κι' ἐγώ, χωρὶς νὰ χάνω καιρό, γύρισα πρὸς τὴ μητέρα μου καὶ τῆς εἶπα :

— Πῶς... τὸ ξέρω ἀπὸ τώρα τί γράφει... Οἰκοτροφεῖο κυρίας Φρεσσάρ....

Ὅλοι γέλασαν μὲ τὴν ἑτοιμότητά μου καὶ γελῶντας, κάναμε τὴν εἴσοδό μας στὸ οἰκοτροφεῖο.

Ἡ κυρία Φρεσσὰρ κατέβηκε κάτω γιὰ νὰ μᾶς ὑποδεχτῆ. Μοῦ ἔκανε ἀμέσως πολὺ καλὴ ἐντύπωσι. Ἦταν μετρίου ἀναστήματος, κάτωχο εὔρωστη καὶ εἶχε μαλλιὰ λίγο γκριζα, χτενισμένα ἀλὰ Σεβινέ, μεγάλα ὥμορφα μάτια σὰν τῆς Γεωργίας Σάνδη, δόντια κατάλευκα ποὺ ἔλαμπαν, χέρια παχουλὰ καὶ μακρυὰ δάχτυλα.

Μὲ πῆρε τρυφερὰ ἀπ' τὸ χέρι καὶ γονατίζοντας μὲ τὸ ἕνα της πόδι γιὰ νὰ φέρη τὸ πρόσωπό της στὸ ἴδιο ὕψος μὲ τὸ δικό μου, μοῦ εἶπε μὲ φωνὴ μουσική :

— Φοβᾶσαι, μικροῦλα μου ;

Ἐγὼ δὲν τῆς ἀπάντησα καθόλου καὶ ἔγινα κατακόκκινη.

Ἔπειτα μοῦ ἀπηύθυνε καὶ πολλὲς ἄλλες ἐρωτήσεις, μὰ ἐγὼ ἐξακολουθοῦσα νὰ μὴ τῆς ἀπαντάω. Ὅλοι οἱ δικοί μου εἶχαν συγκεντρωθεῖ γύρω μου καὶ μοῦ ἔλεγαν :

«—Ἀπάντησε λοιπὸν ἀπεμπέ ! —Ἐμπρός, Σάρα! Φανοῦ εὐγενής ! —Ὦ ! τί ἀνόητο κορίτσι !».

Μὰ οἱ κόποι τους πῆγαιναν χαμένοι. Ἐξακολουθοῦσα νὰ μένω ἄφωνη καὶ νὰ κρατάω τὸ στόμα μου ἑρμητικὰ κλεισμένο.

Μετὰ τὴν τυπικὴ ἐπίσκεψη στοὺς κοιτῶνες, στὶς αἴθουσες διδασκαλίας, στὸ ἑστιατόριο, μετὰ τὰ ὑπερβολικὰ λόγια : «Ὡραῖα ! Ὡραῖα ! Τί τάξις ! Τί καθαριότης !» κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες παρόμοιες ἠλιθιότητες γιὰ τὴν ἄνεσι τῆς φυλακῆς αὐτῆς τῶν παιδιῶν, ἡ μητέρα μου τραβήχτηκε λίγο παράμερα μὲ τὴν κ. Φρεσσάρ, μολονότι ἐγὼ τὴν εἶχα πιάσει ἀπὸ τὰ γόνατα καὶ τὴν ἐμπόδιζα νὰ βαδίση.

Ἐκεῖ, τῆς ἔδωσε ὁδηγίες γιὰ τὶς διάφορες δίαιτες ποὺ μοῦ εἶχαν ἐπιβάλει οἱ γιατροὶ καὶ τὶς ὁποῖες ἔπρεπε ν' ἀκολουθῶ καὶ στὸ οἰκοτροφεῖο.

Ἡ κυρία Φρεσσὰρ τὴν ἄκουγε χαμογελῶντας, ὄχι χωρὶς κάποια ἐλαφρὰ εἰρωνία καὶ στὸ τέλος τῆς εἶπε δείχνοντάς της τὰ σγουρὰ καὶ ἀνυπόταχτα μαλλιά μου :

— Ξέρετε, κυρία, ὅτι μᾶς εἶνε ἀδύνατο νὰ τῆς κατσαρώνουμε τὰ μαλλιά.

— Ἀκόμα πιὸ ἀδύνατο θὰ εἶνε νὰ τῆς τὰ ξεκατσαρώσετε, ἀπάντησε ἡ μητέρα μου, χώνοντας τὰ δάχτυλά της στὴν κόμη μου. Ἀφῆστε τα, σᾶς παρακαλῶ, ὅπως εἶνε, γιατὶ ἂν ἐπιχειρήσετε νὰ τῆς τὰ ἰσιάξετε, θὰ πάη χαμένος ὁ κόπος σας καὶ θὰ τὴν κάνετε νὰ πονέση...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΟΤΑ

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς προσαρτήσεως τῆς Θεσσαλίας στὴν Ἑλλάδα, κάποιος ἀπὸ τοὺς νεοεκλεγέντας Ὀθωμανοὺς βουλευτὰς τῆς περιφερείας, ἔτυχε νὰ βρίσκεται μιὰ μέρα στὸν προθάλαμο τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπου παρατηροῦσε τὶς κρεμασμένες εἰκόνες τῶν ἀγωνιστῶν.

Μεταξὺ αὐτῶν, ὑπῆρχε καὶ μιὰ προσωπογραφία τοῦ ἀειμνήστου Σπυρίδωνος Τρικούπη, τὸν ὁποῖο ὁ Ὀθωμανὸς βουλευτὴς ἀναγνώρισε ἀμέσως. Τότε, γυρίζοντας πρὸς τὸν παριστάμενο Χαρίλαο Τρικούπη, τοῦ εἶπε γιὰ τὸν πατέρα του :

— Ἦταν μεγάλο κεφάλι !

— Πῶς τὸ κατάλαβες ; τὸν ρώτησε ὁ Τρικούπης.

— Πῶς τὸ κατάλαβα; Νά, γιατὶ ἔκανε ἐσένα, ἀφέντη μου ! ἀποκρίθηκε ὁ Ὀθωμανὸς μὲ ἀπροσποίητο θαυμασμό.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥΟΛΑ

Ὅταν ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων ζήτησε κάποτε γιὰ κάποιο νέο νόμο ποὺ σκόπευε νὰ θεσπίση καὶ γιὰ τὸν ὁποῖο φοβόταν μήπως ἐξεγερθεῖ ὁ λαός, τὴ γνώμη τοῦ Ἰγνατίου Λογυόλα, ὁ πανοῦργος ἀρχηγὸς τῶν Ἰησουϊτῶν τῆς ἀπάντησε :

— Μεγαλειοτάτη, ὅταν πρόκειται νὰ κάνετε κομμὶ μεταρρύθμισι καὶ φοβᾶστε τὴν ἐξέγερσι τοῦ λαοῦ, φροντίζετε νὰ τὴν κυκλοφορεῖτε προτήτερα ὡς διάδοσι. Καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα περάσει ἀπαρατήρητο, ἐφαρμόσατε τὸ σχέδιό σας. Ἂν ὅμως προκαλέση καταιγαγή, τότε διαψεύδετε τὴ διάδοσι, λέγοντας πὼς τὴν κυκλοφόρησαν οἱ ἐχθροί σας...

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΑΤΥΡΕΣ

I

Τὸ τί νὰ γένω ἡ ὀρφανή, τὸ τί νὰ γένω ἡ δόλια
μὲ τοῦ μαριόλου τὸν ὑγιό, τῆς μάγισσας τὴν κλήρα,
πᾶσα βραδειὰ στὸ σπίτι μου καὶ κάθε μεσημέρι.
Θὲ νὰ κακιώσω μιὰ βραδειὰ νὰ κλείσω, ν' ἀμπαρώσω,
βάνω τὸ δυόσμο κλειδωνιά, τὸ καρυοφύλλι ἀμπάρα
κι' ἂς ἔρθει τοῦ μαριόλου ὁ γυιός, τῆς μάγισσας ἡ κλήρα.
Μαρούλια ἔχω στὸν κῆπο μου, ἂς φάει κι' ἂς μὴ χορτάσει,
κι' ἂν λείπουν μαρουλόφυλλα, ὁ διάβολος τὸν παίρνει.

II

Τί ὠμορφάδα εἶν' αὐτή, τί μαϊντανός, τί πράσα
καὶ τί καμπούρικο κορμὶ νὰ κάνη τόσα πάσα !
Ἀπάνω θὰ γενῆ καυγᾶς, θὰ παίξουνε σπηρούνια,
ὅλοι θὰ πέσουν στὸν καυγᾶ κ' ἐγὼ στὰ μακαρούνια.
Ἄντρας μου τὸ ζῶ, ἄντρας μου τὸ ζῶ,
ἄντρας μου τὸ ζῶ, τὸ ζώνει τὸ σταθὶ
στὴ μέση τὴ λιανή.
Στὸ κατσαρό σου τὸ μαλλὶ
κάθεται ψεῖρα καὶ λαλεῖ.

III

Μάνα μου μανοῦλα μου,
πέντε γυιοὺς μᾶς ἔκανες.
Ὅλοι εἶμαστε τρελλοὶ
κι' ἐγὼ εἶμαι γνωστικός,
ἐπιπλὶ καὶ γραμματικός.
Ἀπ' τὴ γνωστικάδα μου
σκότωσα τὴ μάνα μου,
χοίρους πῆγα κ' ἔβοσκα,
στὸ βουνὸ τ's ἀνέβαζα.
στοὺς κάμπους τοὺς κα-
(τέβαζα.

Βρίσκω ἥλιο περισσό,
ἔκατσα νὰ ψειριστῶ.
Βρίσκω ψεῖρες δυὸ χι-
(λιάδες
καὶ φορτώνω δυὸ φρε-
(γάδες,
βρίσκω κόνιδες ντουβά-
(ρια
καὶ φορτώνω δυὸ ἀ-
(μπάρια !

IV

Ἀπὸ τὴν πόρτα σου περνῶ, γλυστρῶ καὶ πέφτω
(κάτω,
σὰν δὲν γυρίζεις νὰ μὲ δῆς, σηκώνομαι καὶ φεύγω.
Ἀπὸ τὴν Πόλην ἔρχομαι καὶ στοὺς Παξοὺς δια-
(βαίνω,
τὸ γάϊδαρό μου ἔχασα καὶ καλὴ μοῖρα νἄχης.
Στραβὸς βελόνα γύρευε μέσα στὸν ἀχυρῶνα
κι' ἕνας κουφὸς τοῦ φώναζε πὼς κάπου ἐδῶ βρον-
(τάει.
Ἔχεις δυὸ μάτια σὰν αὐγὰ καὶ χείλη σὰν τρομπέτες
καὶ πάνω ἐκεῖ στὸ μοῦτο σου μετροῦνε τὶς γαζέτες.
Ἀνάμεσα στὰ φρύδια σου παλεύουν δυὸ γαϊδάροι,
ἕνας τραβάει τὸ σκοινὶ κι' ὁ ἄλλος τὸ σαμάρι.
Γύρνα καὶ κύττα ἕνα λαιμὸ ποῦν' ὅλο χαραμάδες,
ποὺ μπαινοβγαίνουν ποντικοὶ καὶ παίζουν τὶς ἀμάδες.
Ἔχεις τὰ πόδια σου στραβά, στραβὰ σὰν τὴ μαγ-
(κοῦρα,
ἔχεις καὶ τὸ κεφάλι σου σὰν βλάχικη βεδοῦρα.

V

Σὲ εἶδα στὸ μπαλκόνι σου —στραβὸ ποῦν' τὸ σα-
(γόνι σου !
Στὸ παραθύρι σ' εἶδα —ἀγάπη μου κασίδα.
Σὲ διπλοκαλημέρισα —σ' εἶδα καὶ παραμέρισα.
Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι σου —μὴ μὲ ζουλίσ' ἡ μύτη
(σου
Καὶ τὰ στραβά σου πόδια —ποῦναι σὰν τὰ χταπόδια.

VI

Μέσ' στὴν κάτω γειτονιὰ
πέθανε μιὰ καλογρηὰ
καὶ τὴν πᾶν στὴν ἐκκλησιὰ
μὲ λαμπάδες καὶ κεριά.
Πᾶνε διάκοι ἀπὸ μπροστά,
καλογέροι ἀπὸ κοντά,
πάει καὶ μιὰ παταδοποῦλα
τροφαντὴ καὶ νοστιμοῦλα.
Τὴν κιαλάρησ' ὁ δεσπότης
— ἄχ τὸ ποδοφούστανό της !—
Κι' ἀρχινάει τὰ πατερμὰ
στὴ λεγάμενη σιμά...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΩΠΙΕ

— Ὅ,τι ἀγαποῦμε μᾶς φαίνεται ἔξυπνο. Ὅλα τὰ βρίσκουμε ὡραῖα σὲ κεῖνο ποὺ ἀγαποῦμε.

— Ἀλλοίμονο ! Ἡ γυναῖκες δὲν διαβάζουν, παρὰ τὸ μυθιστόρημα τοῦ ἀνδρός, ποτὲ τὴν πραγματική του ἱστορία.

— Ὁ κόσμος μονάχα ἕνα πρᾶγμα ζητεῖ : τὴν ὑποκρισία